

Addendum

Beheerplan Natura 2000-gebied
Uiterwaarden Zwarte Water en
Vecht (nr. 36)
Overijssel

Inhoud

1	Aanleiding	3
2	Scope	3
3	Onderzoeken	5
3.1	Maatregelen Porseleinhoen	5
3.1.1	Aanvullende maatregelen t.o.v. Beheerplan.	5
4	Referenties	7
4.1	Referenties aanvullende maatregelen	7
5	Bijlagen	8

1 Aanleiding

Het Natura 2000-beheerplan voor het gebied Uiterwaarden Zwarte Water & Vecht is op 28 september 2017 door Provinciale Staten van Overijssel vastgesteld. De provincie is bevoegd gezag voor de beheerplannen. Daarbij past dat als er aanvullende maatregelen moeten worden genomen in een gebied, het beheerplan hierop wordt aangepast. Daarmee is het beheerplan altijd actueel en passend bij wat er daadwerkelijk aan maatregelen wordt gerealiseerd. Daarom is nu een addendum op het vastgestelde Beheerplan nodig. Met dit addendum worden maatregelen toegevoegd aan het beheerplan die voortkomen uit onderzoeken die in beheerplanperiode 1 zijn uitgevoerd: vervolgmaatregelen. Deze onderzoeken zijn benoemd in het vastgestelde Beheerplan. De vervolgmaatregelen echter niet altijd, slechts algemeen of afwijkend van wat nu de vervolgmaatregelen blijken te zijn.

In de komende jaren zal het beheerplan Uiterwaarden Zwarte Water & Vecht worden geactualiseerd. Dit addendum staat volledig los van die actualisatie. Er wordt vooruitlopend op de actualisatie alleen een addendum gemaakt als er financiële dekking is voor de vervolgmaatregelen en deze maatregelen niet via een andere procedure ter inzage hebben gelegen.

2 Scope

De volgende onderzoeksmaatregelen uit het Natura 2000 Beheerplan Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water & Vecht vormen de basis van dit Addendum:

Nr.	Type	Maatregel	Knelpunt	Gebied (G) / Habitat (H)
Overige maatregelen				
NP11	Opgenomen in één onderzoek.	Grote karekiet: Onderzoek naar de effecten van de hoogte van vooroevers op rietontwikkeling (korte termijn)		
NP12		Grote karekiet, Roerdomp, Porseleinhoen en Kwartelkoning: Onderzoek naar noodzaak instellen rustzones om verstoring door recreatie te beperken. Afsluiten voor snelvaren nodig? (onderzoek korte termijn)		
NP13		Grote karekiet en Roerdomp: Onderzoek mogelijkheden locatie vooroevers, korte termijn		
NP14		Roerdomp en Grote karekiet: Onderzoek hoogte van vooroevers op waterrietontwikkeling, korte termijn		
NP16		Onderzoek naar aanwezigheid Porseleinhoen (korte termijn). Als de soort aanwezig blijkt, dan wordt extra broedbiotoop ingericht in een verondiepte kolk (lange termijn). Minimaal 3-10 ha lage helofytenmoeras in ondiep water (10-20 cm)		

In het Beheerplan is hierover het volgende te vinden (*cursieve teksten* zijn citaten uit het Beheerplan).

6.1.3 Maatregelen voor habitatsoorten

Onderstaande beschrijvingen van herstelmaatregelen op habitattypeniveau zijn gebaseerd op de PAS-herstelstrategieën die voor alle stikstofgevoelige habitattypen landelijk zijn opgesteld (Ministerie van Economische Zaken, 2012).

Toelichting

De habitatrichtlijnsoorten Kleine modderkruiper en de vogelrichtlijnsoorten Kleine modderkruiper, Porseleinhoen, Grote karekiet, Kleine zwaan, Kolgans, Smient, Slobeend en Meerkoet zijn in dit Natura 2000-gebied niet afhankelijk van een stikstofgevoelig leefgebied, of habitatype. Voor de Bittervoorn en Roerdomp geldt dat het mogelijke voorkomen van deze soorten in stikstofgevoelige leefgebieden weliswaar niet kan worden uitgesloten, maar dat overschrijding van de KDW niet aan de orde is. Er zijn voor al deze genoemde soorten dan ook geen extra PAS-maatregelen nodig om de oppervlakte en kwaliteit van leefgebieden te behouden.

Voor de Kwartelkoning en Grutto geldt dat onvoldoende bekend is in hoeverre deze soorten in het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht afhankelijk zijn van stikstofgevoelig leefgebied en of overschrijding van de KDW aan de orde is. De soorten zullen profiteren van maatregelen die genomen worden voor H6510B en voor deze soorten zijn geen specifieke maatregelen nodig in het kader van het PAS.

6.2.4 Maatregelen broedvogels

Porseleinhoen

Eerste beheerplanperiode: onderzoek op voorkomen van de soort.

Tweede en derde beheerplanperiode: Inrichting minimaal 3-10 hectare lage helofytenmoeras in ondiep water (10-20 centimeter) nodig als soort inderdaad met een laag aantal aanwezig is. Inrichting na 2015 wanneer Noorderkolk Langenholte is verondiept en moerasontwikkeling heeft plaatsgevonden. Instellen rustzones (worden gecombineerd met onderzoek locatie snelvaren).

3 Onderzoeken

In opdracht van Staatsbosbeheer is in 2018 onderzoek gedaan naar de rustzones voor moerasvogels in de uiterwaarden van het Zwarte Water.

3.1 Maatregelen Porseleinhoen

3.1.1 Aanvullende maatregelen t.o.v. Beheerplan.

In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van de in het Plan van Aanpak beschreven aanvullende maatregelen. Voor een uitgebreide beschrijving wordt verwezen naar het Plan van Aanpak zelf (bijlage 3).

Maatregelen naar aanleiding van onderzoek (Porseleinhoen)

<u>Inrichting broedbiotopen Porseleinhoen</u>		
<i>Beschrijving:</i>	Op basis van het beheerplan voor het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht is onderzoek gedaan naar de noodzaak tot ontwikkeling van broedbiotopen voor de doelsoort Porseleinhoen. Hieruit is naar voren gekomen dat dit N2000 gebied momenteel geen goede broedbiotopen heeft.	
<i>Hoofddoel:</i>	Gelet op de instandhoudingsdoelstelling voor deze soort bestaat de noodzaak om op korte termijn broedbiotopen te ontwikkelen.	
MP01	<u>Roebolligehoek</u>	
<i>Beschrijving:</i>	Op deze locatie kan, na het afdammen van een bestaande watergang, relatief eenvoudig met een windmolen en een stuwput met terugslagklep periodiek een hoger waterpeil worden gerealiseerd.	
<i>Doel:</i>	Periodiek een hoger waterpeil realiseren	
<i>Maatregel:</i>	1	Afdammen van een bestaande watergang door aanleggen gronddam.
	2	Bouw windmolen (stuwput met terugslagklep is aanwezig)
MP02	<u>De Koppels</u>	
<i>Beschrijving:</i>	Door een gecontroleerde inlaat is hier een goede plas-dras situatie te realiseren. Gezien de hoogte van het perceel is dit mogelijk met een vlotterinlaat vanuit het Zwarte Water. De overgangen van Riet naar laag moeras in ondiep water zijn bijzonder geschikt om foerageerhabitat of broedbiotopen voor Porseleinhoen te realiseren.	
<i>Doel:</i>	Het realiseren van een laag moeras in ondiep water voor een foerageerhabitat en/of broedbiotoop voor het Porseleinhoen.	
<i>Maatregel:</i>	1	Aanleg nieuwe kades
	2	Aanleg inlaat
	3	Aanleg stuwput
MP03	<u>De Gaten</u>	
<i>Beschrijving:</i>	In de huidige situatie is de vegetatie te dicht voor het Porseleinhoen. Vermoedelijk is na herinrichting open tot halfopen lage vegetatie doorontwikkeld tot een vlakdekkende vegetatie. Om de gewenste plas-dras situatie te bereiken moet om het perceel een lage kade worden aangelegd en een gemaaltje worden geplaatst. De vrijkomende grond uit de te ontgraven watergangen kan worden gebruikt voor het opzetten van de kades.	
<i>Doel:</i>	Het creëren van een plas-dras situatie	
<i>Maatregel:</i>	1	Aanleg nieuwe sloten
	2	Aanleg nieuw kades
	3	Aanleg elektrische pomp
MP04	<u>Buitenlanden Langenholte, De Liezen</u>	

<i>Beschrijving:</i>	Door het afdammen van een aantal watergangen kan binnen de Liezen op relatief eenvoudige wijze door een molen ingebracht water vastgehouden worden. Hiermee ontstaat een plas-dras situatie die in de periode half april tot en met half juli goed in stand te houden is.	
<i>Doel:</i>	Het creëren van een plas-dras situatie	
<i>Maatregel:</i>	1	Afdammen watergangen
	2	Aanleg molen
MP05	<u>Buitenlanden Langenholte, natuurlijke laagte</u>	
<i>Beschrijving:</i>	in de Buitenlanden Langenholte een bestaande laagte aanwezig waar met enkele aanvullende maatregelen een goede uitgangssituatie is te creëren. Deze laagte bevindt zich aan de oostkant. Op deze locatie worden de bestaande laagtes geaccentueerd en plaatselijk vergroot. Met de vrijkomende grond wordt een aantal natuurlijk vormgegeven kades opgeworpen om het water vast te kunnen houden. Een windmolen zorgt ervoor dat er gedurende het broedseizoen voldoende water op het maaiveld blijft staan. In de zomermaanden, augustus, september, moet de laagte worden uitgemaaid om verruiging te voorkomen.	
<i>Doel:</i>	Het verbeteren en vergroten van een bestaande plas-dras situatie	
<i>Maatregel:</i>	1	Bestaande laagtes vergroten
	2	Aanleg kades
	3	Aanleg windmolen
MP06	<u>Spiekpolder</u>	
<i>Beschrijving:</i>	In de uiterwaarden van de Vecht ten noordoosten van de stad Zwolle en ten zuiden van de Hearsterveerweg is deze potentiële locatie onderscheiden voor de realisatie van een broedbiotoop voor het Porseleinhoen. Op deze locatie worden de bestaande laagtes geaccentueerd en plaatselijk vergroot. Met de vrijkomende grond wordt een aantal natuurlijk vormgegeven kades opgeworpen om het water vast te kunnen houden.	
<i>Doel:</i>	Het verbeteren en vergroten van een bestaande plas-dras situatie	
<i>Maatregel:</i>	1	Bestaande laagtes vergroten
	2	Aanleg kades
	3	Aanleg pomp

Nummering nieuwe maatregelen:

Maatregel onderzoek	Definitieve maatregelletter addendum beheerplan	omschrijving
MP 04 tm 06	B135	Inrichting broedbiotoop porseleinhoen

4 Referenties

4.1 Referenties aanvullende maatregelen

- Tauw: Ecohydrologische systeemanalyse Buitenlanden Langenholte (27-02-2019);
W. Capel, G. Willems, J. Boers
- Tauw: Ecohydrologische systeemanalyse uiterwaarden Holtenbroekerdijk (11-11-2019);
L. van der Pluijm, J. Boers, N. Jeurink
- Tauw: Rustzones voor moerasvogels in de uiterwaarden van het Zwarte Water (20-12-2018)
R.M.G. van der Hut
- KWR: Inundatieregime kievitsbloemhooilanden langs het Zwarte Water (12-2014)
J. Runhaar, B.R. Raterman en W.J. Zaadnoordijk
- Landschap Overijssel: UITERWAARDEN MET WILDE KIEVITSBLOEMEN, Inrichtingsplan Natura 2000-
gebied Zwarte Water & Vecht intern, Buitenlanden Langenholte (04-03-2020);
M. Poolman, I. Verbeek, J-H. Schutte, M. Ykema
- Landschap Overijssel: Inrichting broedbiotopen Porseleinhoen. (30-06-2021)

5 Bijlagen

Bijlage 1: Ecohydrologische systeemanalyses

**Bijlage 1.1: Ecohydrologische systeemanalyse
Buitenlanden Langenholte (27
februari 2019)**

**Bijlage 1.2: Ecohydrologische systeemanalyse
uiterwaarden Holtenbroekerdijk (11
november 2019);**

**Bijlage 2: Inrichtingsplan Natura 2000-
gebied Zwarte Water & Vecht
intern, Buitenlanden Langenholte**

Bijlage 3: Plan van Aanpak Porseleinhoen

**Bijlage 4: Rustzones voor
moerasvogels in de
uiterwaarden van het
Zwarte Water**

**Bijlage 5: Inundatieregime kievitsbloemhooilanden
langs het Zwarte Water**

Deze bijlagen zijn op te vragen bij overijsselloket@overijssel.nl